

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Факультет післядипломної освіти
Кафедра акушерства, гінекології та перинатології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної
роботи, член-кореспондент НАМН України
проф. М.Р. Гжегоцький

« ____ » лютого 2020 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«ГНІЙНО-СЕПТИЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ В АКУШЕРСТВІ»

Спеціальність акушерство та гінекологія – 14.01.01

Кількість навчальних годин: лекції – 10 годин, семінарські заняття – 22 години,
практичні заняття – 40 годин, додаткові програми – 8 годин, позааудиторна робота
– 10 годин

Разом: 90 годин (в тому числі позааудиторна робота – 10 годин)
Кредити ECTS – 3,00

Робоча навчальна програма
обговорена на методичному
засіданні кафедри
Протокол № 2

від «12» лютого 2020 р.

Завідувач кафедри акушерства,
гінекології та перинатології

_____ проф. В.І.Пирогова

Затверджено на засіданні
методичної комісії факультету
післядипломної освіти
Протокол № 1

Від «13» лютого 2020 р.

Голова методичної комісії ФПДО

_____ доц. Січкоріз О.Є.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
тематичного циклу "Гнійно-септичні захворювання в акушерстві"

Вид заняття	Навчальні години	Всього
Лекції	10	90 навчальних годин (з них 10 позааудиторна робота)
Семінари	18	
Практичні заняття	40	
Тестовий контроль	2	
Іспит	2	
Додаткові програми	8	
Позааудиторна робота	10	

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність даного циклу зумовлена тим, що гнійно-септичні ускладнення в акушерській практиці залишаються складною проблемою теоретичної та практичної медицини. Незважаючи на досягнення в сфері надання акушерської допомоги, сепсис займає лідируючі позиції серед причин материнської смертності. Притому що методи антибіотикотерапії та реанімаційних заходів удосконалюються, смертність від сепсису зберігається на постійно стабільному рівні.

Висока соціальна значимість проблеми септичних ускладнень в акушерсько-гінекологічній практиці залишається стимулом до її вивчення та розробки нових підходів до лікування.

Зміст програми в повному об'ємі охоплює теоретичні знання, вміння і практичні навички, необхідні лікарю акушеру-гінекологу відповідно до його кваліфікаційної категорії. Наведені сучасні погляди на етіологію, патогенез, патологоанатомічні ознаки, дані про особливості клінічного перебігу, діагностики, акушерської тактики допоможуть лікарям-практикам акушерам-гінекологам у повсякденній роботі та стратегічних прогнозах.

Програма реалізується за допомогою лекцій, семінарів, практичних занять, додаткових дисциплін та позааудиторної роботи.

Навчальний процес циклу тематичного удосконалення базується на основі найновіших наукових досягнень та практичних рекомендацій. При вивченні кожної теми широко використовуються відповідні Протоколи МОЗ України та гайдлайни. Тематика лекцій, семінарських, практичних занять та самостійної роботи охоплює основні напрямки лікувально-діагностичних заходів при розвитку гнійно-септичних ускладнень в акушерській практиці.

Для виявлення рівня знань лікарів-слухачів програмою передбачено тестовий контроль, який проводиться на початку циклу.

Заключний контроль проводиться у формі іспиту.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
для лікарів-слухачів тематичного циклу
"Гнійно-септичні захворювання в акушерстві"

№	Назва теми	К-сть год.	Лектор
1.	Материнська смертність і проблема near miss mortality. Компанія виживання при сепсисі.	2	проф. Пирогова В.І.
2.	Септичний шок в акушерстві. Сучасна концепція, діагностика. MSIR – материнська системна запальна реакція.	2	проф. Пирогова В.І.
3.	Діагностичні критерії септичного шоку	2	доц. Місюра А.Г..
4.	Післяпологові гнійно-септичні ускладнення: класифікація, мікробіологія, патофізіологія, клінічна картина	2	доц.. Місюра А.Г.
5.	Антибіотикотерапія: принципи та можливості. Антибіотикорезистентність - «Барселонська декларація»	2	доц. Місюра А.Г.
Всього		10	

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

для лікарів-слухачів тематичного циклу
"Гнійно-септичні захворювання в акушерстві"

№	Назва теми	К-сть год.	Місце проведення
1.	Передчасний розрив плодових оболонок. Перинатальні перспективи. Алгоритм дій у різні гестаційні терміни	4	акушерські відділення
2.	Класичні та сучасні підходи до класифікації післяпологових гнійно-септичних захворювань. Акушерська тактика при умовно-обмежених гнійно-запальних захворюваннях	4	акушерські відділення
3.	Акушерська тактика при генералізованих післяпологових гнійно-запальних захворюваннях	4	акушерські відділення
4.	Акушерський сепсис. Діагностика, невідкладна допомога, акушерська тактика, алгоритм дій лікаря.	4	акушерські відділення
5.	Акушерський перитоніт. Діагностика, невідкладна допомога, акушерська тактика, алгоритм дій лікаря.	4	акушерські відділення
6.	Перитоніт після кесаревого розтину. Діагностика, невідкладна допомога, акушерська тактика, алгоритм дій лікаря.	4	акушерські відділення
7.	Внутрішньо-лікарняна інфекція: принципи визначення. Акушерська тактика. Епідеміологічний моніторинг.	4	акушерські відділення
8.	Антимікробні засоби в акушерстві: групи, принципи фармакологічного підбору з позицій антенатальної охорони плода	4	акушерські відділення
9.	Принципи антибіотикотерапія післяпологових гнійно-септичних ускладнень.	4	акушерські відділення
10.	Лактаційний мастит: діагностичні критерії. Алгоритм дій лікаря.	4	гінекологічні відділення
Всього		40	

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

для лікарів-слухачів тематичного циклу
"Гнійно-септичні захворювання в акушерстві"

№	Тема семінарського заняття	К-ть годин	Місце проведення
1.	ПРПО. Діагностика, акушерська тактика, алгоритм дій лікаря. Наказ МОЗ України № 782.	2	навчальні аудиторії
2.	Гнійно-септичні післяпологові ускладнення: класифікація, діагностика, акушерська тактика, алгоритм дій лікаря. Наказ МОЗ України № 582, 676.	2	навчальні аудиторії
3.	Перитоніт після кесаревого розтину: симптоматика, клінічний перебіг, діагноз, алгоритм лікувальних заходів	2	навчальні аудиторії
4.	Акушерський сепсис та септичний шок. Етіологія, патогенез, клінічні групи ризику. Діагностика, невідкладна допомога, акушерська тактика, алгоритм дій лікаря. Наказ МОЗ України № 234, 676.	2	навчальні аудиторії
5.	Післяпологовий лактаційний мастит: алгоритм дій лікаря, лікувальна тактика	2	навчальні аудиторії
6.	Анестезіологічний супровід та забезпечення акушерського септичного шоку	2	навчальні аудиторії
7.	Інфекції, викликані стрептококами групи В: перинатальні аспекти та прогноз. Материнські та неонатальні фактори ризику . Внутрішньо-лікарняна інфекція. Епідеміологічний моніторинг.	2	навчальні аудиторії
8.	Алгоритм обстеження вагітних з високим інфекційним ризиком . Принципи консультивання батьків щодо інфекційного прогнозу.	2	навчальні аудиторії
9.	Раціональна антибіотикотерапія післяпологових гнійно-септичних ускладнень. Проблема антибіотикорезистентності.	2	навчальні аудиторії
Всього		18	

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ

для лікарів-слухачів тематичного циклу
"Гнійно-септичні захворювання в акушерстві"

№	Назва теми	К-сть год.	Місце проведення
1.	Класифікація післяпологових гнійно-септичних захворювань. Акушерські тактики відповідно до класифікаційних категорій.	2	методичний кабінет
2.	Акушерський сепсис. Діагностика, невідкладна допомога, акушерська тактика, алгоритм дій лікаря.	2	методичний кабінет
3.	Септичний шок. Діагностика, невідкладна допомога, акушерська тактика, алгоритм дій лікаря.	2	методичний кабінет
4.	Акушерський перитоніт. Діагностика, невідкладна допомога, акушерська тактика, алгоритм дій лікаря.	2	методичний кабінет
5.	Післяродовий ендометрит: Діагностика, невідкладна допомога, акушерська тактика, алгоритм дій лікаря.	2	методичний кабінет
Всього		10	

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ

для лікарів-слухачів тематичного циклу
"Гнійно-септичні захворювання в акушерстві"

№	Форма контролю	К-сть год.
1.	Тестовий контроль	2
2.	Іспит	2
Всього		4

ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ

для лікарів-слухачів тематичного циклу
"Гнійно-септичні захворювання в акушерстві"

№	Блоки програм	К-сть год.
1.	Медична інформатика	2
2.	Медичне право	2
3.	Клінічна фармакологія	2
4.	Медицина катастроф	2
Всього		8

РЕФЕРАТИ

для лікарів-слухачів тематичного циклу
"Гнійно-септичні захворювання в акушерстві"

№	Назва теми
1.	ПРПО. Діагностика, акушерська тактика, алгоритм дій лікаря. Наказ МОЗ України № 782.
2.	Гнійно-септичні післяпологові ускладнення: класифікація, діагностика, акушерська тактика, алгоритм дій лікаря. Наказ МОЗ України № 582, 676.
3.	Перитоніт після кесаревого розтину: симптоматика, клінічний перебіг, діагноз, алгоритм лікувальних заходів
4.	Акушерський сепсис та септичний шок. Етіологія, патогенез, клінічні групи ризику. Діагностика, невідкладна допомога, акушерська тактика, алгоритм дій лікаря. Наказ МОЗ України № 234, 676.
5.	Післяпологовий лактаційний мастит: алгоритм дій лікаря, лікувальна тактика
6.	Анестезіологічний супровід та забезпечення акушерського септичного шоку
7.	Інфекції, викликані стрептококами групи В: перинатальні аспекти та прогноз. Материнські та неонатальні фактори ризику . Внутрішньо-лікарняна інфекція. Епідеміологічний моніторинг.
8.	Алгоритм обстеження вагітних з високим інфекційним ризиком . Принципи консультування батьків щодо інфекційного прогнозу.
9.	Рациональна антибіотикотерапія післяпологових гнійно-септичних ускладнень. Проблема антибіотикорезистентності.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Які мікроорганізми викликають післяродові захворювання?

- *А. Стафілококи, стрептококи, кишкова паличка
- В. Вірусна інфекція
- С. Токсоплазмоз
- Д. ВІЛ
- Е. Краснуха

2. Фактори ризику для виникнення післяпологових септичних захворювань

- *А. Тріщини піхви, розриви шийки матки, залишки плацентарної тканини, внутрішньоматкові втручання в пологах
- В. Гіпертонічна хвороба, вади серця, легенева патологія
- С. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти
- Д. Загроза передчасних пологів під час вагітності

3. До I етапу післяпологових септичних захворювань відносять все перераховане крім:

- *А. Маткова кровотеча
- В. Післяродовий ендометрит
- С. Післяпологова виразка
- Д. Післяродова виразка на шийці матки

4. До II етапу післяпологових септичних захворювань відносять:

- *А. Метрит, параметрит, пельвіоперитоніт
- В. Септичний шок
- С. Анаеробна газова інфекція
- Д. Сепсис

5. До III етапу післяпологових септичних захворювань відносять:

- *А. Септичний шок, прогресуючий тромбофлебіт, анаеробна газова інфекція, перитоніт
- В. Метротромбофлебіт
- С. Тромбофлебіт вен тазу
- Д. Післяродовий ендометрит

6. До IV етапу післяпологових септичних ускладнень відносять:

- *А. Сепсис
- В. Параметрит
- С. Розлитий перитоніт
- Д. Післяпологова виразка

7. До варіантів генералізованої інфекції відносять все крім:

- *А. Крововилив в головний мозок

- В. Ендокардіальний (ендокардит, панкардит)
- С. Перитонеальний (полісерозний)
- Д. Тромбофлебітичний та лімфангічний

8. Лохіометра це:

- *А. Скопичення в порожнині матки лохій
- В. Скопичення в порожнині матки крові
- С. Зниження скорочувальної діяльності матки після пологів
- Д. Запалення ендометрію

9. Гематометра це:

- *А. Накопичення в порожнині матки згортків крові
- В. Зниження тонуусу матки
- С. Запалення стінки матки
- Д. Метротромбофлебіт

10. Фактори ризику для виникнення післяпологового ендометриту всі крім:

- *А. Застосування окситоцину в пологах
- В. Крупний плод
- С. Багатоводдя, багатопліддя
- Д. Внутрішньоматкові втручання в пологах

11. Ендометрит це:

- *А. Запалення слизової оболонки матки
- В. Запалення параметрію
- С. Запалення очеревини малого тазу
- Д. Запалення маткових труб

12. Клінічні ознаки тромбофлебіту поверхневих вен нижніх кінцівок включає все перераховане крім?

- *А. Позитивна ознака Щоткіна Блюмберга
- В. Гіперемія по ходу вен нижніх кінцівок
- С. набряк та болючість по ходу вен
- Д. Ущільнення по ходу вен

13. Клінічні ознаки тромбозу глибоких вен нижніх кінцівок всі крім:

- *А. Болі в епігастральній ділянці
- В. Підвищення температури тіла
- С. Зниження шкіряної температури на пальцях стопи
- Д. Біль в кінцівках, набряк кінцівок

14. Збудником анаеробної газової інфекції є:

- *А. Cl. Perfringes типа А

- В. Кишкова паличка
- С. Синьогнійна паличка
- Д. Віруси

15. Анаеробну газову інфекцію відносять до:

- *А. III етапу інфекції
- В. II етапу
- С. I етапу
- Д. IV етапу

16. Клінічними проявами післяпологового пельвіоперитоніту є наступні:

- *А. Болі внизу живота, позитивна ознака Щоткіна-Блюмберга в нижніх відділах живота
- В. Запаморочення, порушення зору
- С. Анурія, дизурія, болі при сечовиділенні
- Д. Парестезії в нижніх кінцівках

17. Основні принципи лікування пельвіоперитоніту всі крім :

- *А. Препарати, які покращують мікроциркуляцію в судинах
- В. Антибактеріальні препарати
- С. Інфузійна терапія
- Д. Протизапальні препарати

18. Клінічні стадії перитоніту:

- *А. Реактивна, токсична, термінальна
- В. Латентна, гостра, хронічна
- С. Гостра та молнієподібна
- Д. Гостра, латентна

19. Перитоніт після кесарського розтину виникає внаслідок всього перерахованого, крім:

- *А. Гіпотонічна кровотеча
- В. На тлі хоріоамніоніту
- С. Парез кишківника
- Д. Неспроможність швів на матці

20. Тактика при виникненні перитоніту після операції кесарського розтину

- *А. Хірургічна
- В. Консервативна
- С. Спостереження в палаті інтенсивної терапії
- Д. Призначення антибіотиків широкої дії

21. Хірургічне втручання при перитоніті включає:

- *А. Екстирпація матки з додатками та дренивання черевної порожнини
- В. Санація черевної порожнини з дрениванням

С. Антибактеріальна терапія та спостереження

Д. Надпихвова ампутація матки

22. Ускладнення септичного шоку всі, крім :

*А. Крововилив в головний мозок

В. Дихальна недостатність

С. Ниркова недостатність

Д. Серцева недостатність

**ПИТАННЯ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ БАЗОВОГО РІВНЯ ЗНАТЬ
ЛІКАРІВ-СЛУХАЧІВ**

1. Які збудники сприяють виникненню післяпологових септичних захворювань.
2. Фактори ризику для виникнення післяпологових септичних захворювань
3. Шляхи розповсюдження інфекції
4. Класифікація післяпологових септичних захворювань за Сазоновим-Бартельсом
5. Варіанти генералізованої інфекції
6. Патологічні стани, які відносяться до I етапу розповсюдження інфекції після пологів
7. Лохію та гематометра, тактика при їх виникненні
8. Клінічні ознаки та діагностика післяпологового ендометриту
9. Принципи лікування післяпологового ендометриту
10. Які стани відносять до II етапу розповсюдження інфекції після пологів
11. Фактори ризику для виникнення параметриту
12. Причини виникнення післяпологового параметриту
13. Клінічні ознаки та діагностика параметриту
14. Покази до хірургічного лікування параметриту
15. Основні принципи лікування непрогресуючого тромбофлебиту
16. Діагностика та тактика при післяпологовому сальпінгоофориті
17. Визначення пельвіоперитоніту
18. Клінічні ознаки та діагностика пельвіоперитоніта

ПИТАННЯ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЗАКЛЮЧНОГО РІВНЯ ЗНАНЬ ЛІКАРІВ-СЛУХАЧІВ

1. Основні принципи лікування пельвіоперитоніта
2. Які стани відносять до III етапу поширення інфекції
3. Механізми виникнення перитоніту
4. Клінічні стадії перитоніту
5. Варіанти перитоніту після операції кесарського розтину
6. Тактика при перитоніті в залежності від причини, яка до нього призвела
7. Особливості хірургічного лікування при перитоніті
8. Що є збудником анаеробної газової інфекції
9. Триада симптомів, характерних для анаеробної газової інфекції
10. Клініка та діагностика прогресуючого тромбофлебіту
11. Можливі ускладнення прогресуючого тромбофлебіту
12. Причини виникнення септичного шоку
13. Стадії септичного шоку
14. Діагностика та тактика при септичному шоці
15. Можливі ускладнення септичного шока
16. Що відносять до IV етапу інфекції в післяпологовому періоді
17. Як ви розумієте поняття SIRS синдром
18. Визначення сепсису
19. Варіанти генералізованої інфекції
20. Етіологія та патогенез виникнення післяпологового лактаційного маститу
21. Принципи лікування лактаційного маститу
22. Покази до хірургічного лікування лактаційного маститу
23. Методи пригнічення лактації
24. Покази до пригнічення лактації

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Тітаренко Н.В. «Сепсис та септичний шок: концепція, діагностика, терапія, час змін», Вінниця, 2015
2. Ф.С. Глумчера, II науковий симпозіум «Актуальні питання ІТ та анестезіологічного забезпечення в акушерстві, гінекології та перинатології», 2015
3. Ткаченко Р.О. «Сепсис и септический шок в акушерской практике (диагностика и ИТ)», Київ, 2013
4. Л.А.ХАРЧЕНКО, Укр. центр ІТ сепсиса
5. Міжнародний Гайдлайн, 2012, Бактеріальний сепсис під час вагітності Гайдлайн 2012, 2016.
6. Claude Martin, II науковий симпозіум «Актуальні питання ІТ та анестезіологічного забезпечення в акушерстві, гінекології та перинатології», 2015
7. <http://z-1.com.ua/upload/pdf/553.pdf> (укр.)
8. http://reproduct-endo.com.ua/pdf/7/76_81_bacterialny_sepsis.pdf (рос.)
9. <https://www.rcog.org.uk/globalassets/documents/guidelines/gtg>